

# Τα δημογραφικά στοιχεία στην επιστημονική έρευνα: Προσεγγίσεις αποτελεσματικότερης διαχείρισης

Νικόλαος Νικητίδης <sup>1</sup>

1. Τμήμα Διαιτολογίας & Διατροφολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ελλάδα

## ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι δημογραφικές παράμετροι χρησιμοποιούνται πολύ συχνά στην επιστημονική έρευνα τόσο για περιγραφή του δείγματος όσο και για διενέργεια συγκρίσεων. Η επιλογή των καταλλήλων, η θέση τους στο ερωτηματολόγιο και ο τρόπος συλλογής της σχετικής πληροφορίας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επιτυχή υλοποίηση της έρευνας. Στο παρόν πόνημα αναζητούνται οι δημογραφικοί παράγοντες που χρησιμοποιούνται συχνότερα στην έρευνα και περιγράφονται οι καλύτεροι τρόποι συλλογής της σχετικής πληροφορίας. Προτείνονται εναλλακτικοί τρόποι για να υπάρχει ευελιξία στην επιλογή. Ελήφθη μέριμνα να υπάρχει συμβατότητα με τη μεθοδολογία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ώστε να μπορούν να γίνουν συγκρίσεις με το σύνολο του Ελληνικού πληθυσμού, αλλά και να μπορεί να δημιουργηθεί εθνικό στατιστικό δείγμα. Οι σχετικές τιμές του εθνικού πληθυσμού παρέχονται επίσης με μορφή πινάκων. Παρουσιάζονται, τέλος, καλές πρακτικές διαχείρισης δημογραφικών ερωτήσεων, αλλά και μια πρόταση συλλογής δημογραφικών δεδομένων, που εναρμονίζεται με τις βιβλιογραφικές απαιτήσεις, που μπορεί να τροποποιηθεί και να χρησιμοποιηθεί από κάθε ερευνητή.

**Λέξεις κλειδιά:** δημογραφία, δημογραφικοί παράγοντες, δημογραφική έρευνα, μεθοδολογία έρευνας, σχεδιασμός ερωτηματολογίου

Υπεύθυνος αλληλογραφίας: Νικητίδης Νικόλαος  
e-mail: nikitidis@yahoo.com

Σημείωμα εκδότη: Η παρούσα δημοσίευση εκφράζει την προσωπική άποψη των συγγραφέων.

Αναφορά του άρθρου ως: Νικητίδης Ν. (2024). Τα δημογραφικά στοιχεία στην επιστημονική έρευνα: Προσεγγίσεις αποτελεσματικότερης διαχείρισης. *Ελληνικό Περιοδικό Νοσηλευτικής Επιστήμης* 17(3): 37-46, <https://doi.org/10.24283/hjns.202434>

### ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Οι δημογραφικές παράμετροι χρησιμοποιούνται πολύ συχνά στην επιστημονική έρευνα για περιγραφή του δείγματος και διενέργεια συγκρίσεων
- Η ορθή επιλογή και εφαρμογή τους συνεισφέρει σημαντικά στη επιτυχή διενέργεια της έρευνας.
- Η συμβατότητα με τη μεθοδολογία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής επιτρέπει συγκρίσεις με το γενικό πληθυσμό

### ΕΙΣΑΓΩΓΗ

**Η** δημογραφία είναι η επιστημονική μελέτη του πληθυσμού (Siegel & Swanson, 2004), που εδράζεται σε διάφορα θεωρητικά μοντέλα (Burch, 2018; Keyfitz & Caswell, 2005). Οι δημογράφοι αναζητούν τα επίπεδα, τα συστατικά και τις τάσεις του πληθυσμού. Επιπρόσθετα, αναζητούν εξηγήσεις αλλαγών, που επισυμβαίνουν στον πληθυσμό, αλλά και τις επιπτώσεις τους στη κοινωνία (Haupt & Kane, 1980). Δημογραφικά στοιχεία συναντούνται συχνά στην έρευνα. Αυτά χρησιμοποιούνται για απαντηθούν ερευνητικά ερωτήματα όταν περιλαμβάνουν κάποιο τέτοιο στοιχείο όπως πώς επηρεάζει η ηλικία την ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών υγείας; και για την ακριβή περιγραφή του δείγματος (Hughes et al., 2016).

Είναι πολύ σημαντικό να περιγραφεί με ακρίβεια το δείγμα μιας μελέτης. Έτσι, οι συγγραφείς γνωρίζουν εάν οι συμμετέχοντες στην έρευνα αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό που σχεδίασαν να μελετήσουν, οι άλλοι ερευνητές μπορούν να αναπαράγουν τη μελέτη και οι αναγνώστες είναι σε θέση να εξηγήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ παρόμοιων μελετών, όπως και εάν τα ευρήματα ισχύουν μόνο για το συγκεκριμένο δείγμα ή μπορούν να γενικευθούν (Hughes et al., 2016).

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται περισσότερο είναι τα βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία κτλ.), τα οικογενειακά χαρακτηριστικά (οικογενειακή κατάσταση, άτομα νοικοκυριού κτλ.), τα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά (εκπαιδευτικό επίπεδο, έτη φοίτησης σε σχολείο κτλ.), τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, (τόπος κατοικίας, τόπος γέννησης, τόπος κατά τη συλλογή δεδομένων κτλ.), τα οικονομικά χαρακτηριστικά (επαγγελματική κατάσταση, εισόδημα), τα χαρακτηριστικά μετανάστευσης (εθνικότητα, φυλή, υπηκοότητα κτλ.) (Siegel & Swanson, 2004). Τα πιο συνήθη δημογραφικά στοιχεία είναι το φύλο, η ηλικία, η εθνικότητα και φυλή, η εκπαίδευση και η τοποθεσία, ενώ επίσης ερωτώνται συχνά ο αριθμός των παιδιών, η οικογενειακή κατάσταση, το επάγγελμα κα (Hughes et al., 2016). Η αμερικάνικη ψυχολογική ένωση συνιστά οι ερευνητές να περιγράφουν τις ομάδες τους όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένα, δίνοντας έμφαση στα χαρακτηριστικά, που μπορεί να έχουν σχέση με την ερμηνεία του αποτελέσματος (American Psychological Association, 2020).

Ωστόσο, πολλές φορές δε συμβαίνει αυτό, αλλά η χρήση

των δημογραφικών στοιχείων δε γίνεται με το βέλτιστο τρόπο στην επιστημονική έρευνα, με αποτέλεσμα να προκύπτουν προβλήματα στην περιγραφή του δείγματος, αλλά και στη δυνατότητα γενίκευσης των αποτελεσμάτων.

### ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του παρόντος πονήματος αποτελεί για τα συνηθέστερα δημογραφικά στοιχεία να παρουσιαστεί ο καλύτερος τρόπος διαχείρισης (επιλογή στοιχείων, τρόπος συλλογής, θέση στο ερωτηματολόγιο κτλ.) και η σύγκριση με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει η Ελληνική στατιστική αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ώστε να μπορεί κανείς να συγκρίνει με το γενικό πληθυσμό ή να δημιουργήσει εθνικό στατιστικό δείγμα. Παρέχονται καλές πρακτικές για ορθότερη χρήση των επιδημιολογικών στοιχείων (πίνακας 11) και, τέλος, μια πρόταση συλλογής δημογραφικών στοιχείων, που συντάχτηκε σύμφωνα με τα δεδομένα της βιβλιογραφίας, την οποία μπορεί να τροποποιήσει ο ερευνητής ανάλογα με τις ανάγκες της έρευνάς του (πίνακας 12).

Μολονότι χρησιμοποιήθηκαν τα πιο πρόσφατα δημοσιεύματα της ΕΛΣΤΑΤ, σε πολλές περιπτώσεις δεν αναφέρονται στοιχεία της απογραφής του 2021, αλλά της προηγούμενης (2011), επειδή δεν έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία των στοιχείων της πρώτης.

### ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στη συνέχεια παρατίθενται οι συνηθέστεροι δημογραφικοί παράγοντες και οι τρόποι καλύτερης προσέγγισής τους για τις ανάγκες της έρευνας.

#### Φύλο

Το βιολογικό φύλο (sex) είναι μια ετικέτα που αποδίδεται κατά τη γέννηση με βάση ένα σύνολο φυσικών χαρακτηριστικών με τα οποία γεννιέται κάποιος. Το κοινωνικό φύλο (gender) περιλαμβάνει τις προσδοκίες της κοινωνίας και των ανθρώπων σχετικά με συμπεριφορές, σκέψεις και χαρακτηριστικά που συμβαδίζουν με το φύλο που του έχει ανατεθεί. Επομένως, το πρώτο έχει βιολογική ενώ το δεύτερο ψυχολογική διάσταση (Slade et al., 2021). Εκτός από αυτές τις εκφάνσεις του φύλου αξίζει να οριστούν: ο σεξουαλικός προσανατολισμός (sexual orientation), που είναι ένα μοτίβο συναισθηματικών, ρομαντικών ή/και σεξουαλικών έλξεων και η ταυτότητα φύλου (gender

identity), που είναι η εσωτερική κατανόηση του ατόμου για το φύλο στο οποίο ανήκει ή με το οποίο ταυτίζεται. Αυτή είναι η μοναδική γνώση ή συναίσθημα κάθε ατόμου και είναι ξεχωριστή από το φυσικό σώμα ή την εμφάνιση ενός ατόμου (αν και συχνά σχετίζεται) (Kaplowitz & Laroche, 2020; VandenBos, 2015).

Από την παραπάνω εννοιολογική οριοθέτηση καθίσταται φανερό ότι η λήψη της πληροφορίας του φύλου μπορεί να είναι απλή, αλλά και σύνθετη ανάλογα με τις ανάγκες της μελέτης. Συνήθως γίνεται επιλογή από δύο φύλα (αρσενικό και θηλυκό). Ωστόσο, σε μερικές έρευνες απαιτείται μεγαλύτερη εξειδίκευση, ώστε να δίδεται η δυνατότητα να δηλωθούν και άλλες επιλογές (παρενδυτικός, αμφίφυλος, διαφυλετικός άντρας, διαφυλετική γυναίκα κτλ.) (Rainbow Health Ontario, 2012; American Psychiatric Association, 2013). Η λήψη της πληροφορίας τότε καλύτερα να γίνεται με ανοικτού τύπου ερώτηση.

Αναφορικά με το φύλο των Ελλήνων όπως προκύπτει επίσης ο μόνιμος πληθυσμός το 2021 ήταν 10.482.487, από αυτούς το 5.125.977 (48,9%) ήταν αρσενικού φύλου και το 5.356.510 (%) θηλυκού (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2023a).

### **Ηλικία**

Διάφορες προσεγγίσεις υπάρχουν για τον καθορισμό της ηλικίας (age). Σύμφωνα με μια η ηλικία του ατόμου είναι η ηλικία που είχε στα τελευταία του γενέθλια. Υπάρχει και η πρακτική, λιγότερο συναντούμενη, χρήσης των επερχόμενων γενεθλίων ή ακόμη και των πλησιέστερων (Siegel & Swanson, 2004).

Η ηλικία μπορεί να ληφθεί ως συνεχής μεταβλητή, ως ημερομηνία γέννησης και ως κατηγορική μεταβλητή (ομάδες ηλικιών). Η πρώτη και η δεύτερη επιλογή (συνεχής μεταβλητή και ημερομηνία γέννησης) έχουν το πλεονέκτημα ότι παρέχουν περισσότερη πληροφορία, οπότε συνιστώνται.

Μπορεί να χρησιμοποιηθούν και ομάδες με απώλεια πληροφορίας. Η ΕΛΣΤΑΤ παρέχει δεδομένα ανά πενταετίες ή δεκαετίες 0-9, 10-19, 20-29 κτλ. Έτσι, αν υπάρχει πρόθεση χρήσης ομάδων ηλικιών καλό είναι να ακολουθηθεί η επιλογή της ΕΛΣΤΑΤ, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης σύγκρισης. Είναι, δυνατό να χρησιμοποιηθούν εικοσαετίες αν θεωρούνται πολλές οι ομάδες που δημιουργούν οι προαναφερθείσες επιλογές: 0-19, 20-39, 40-59 κτλ. Ο πληθυσμός ανά ηλικιακή ομάδα φαίνεται στον Πίνακα 2.

### **Οικογενειακή κατάσταση**

Η οικογενειακή κατάσταση (marital status) είναι μια δημογραφική παράμετρος, που υποδεικνύει την κατάσταση ενός ατόμου σε σχέση με γάμο, διαζύγιο, χρεία, άγαμο κλπ. (Medical Subject Headings, 2023). Η ΕΛΣΤΑΤ στην οικογενειακή κατάσταση χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες: άγαμος, έγγαμος, χήρος, διαζευγμένος, με

σύμφωνο συμβίωσης, σε διάσταση, χήροι από σύμφωνο συμβίωσης, διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης. Αν θεωρούνται πολλές οι κατηγορίες μπορούν να συμπυκνωθούν σε λιγότερες (Πίνακας 1). Στον Πίνακα 3 φαίνονται η οικογενειακή κατάσταση των Ελλήνων ανά ηλικιακή ομάδα.

Ως νοικοκυριό θεωρούνται όλα τα άτομα που διαβιούν στην ίδια οικιστική μονάδα (Siegel & Swanson, 2004). Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ νοικοκυριό αποτελεί ένα άτομο που ζει μόνο του σε μία κατοικία ή μία ομάδα ατόμων συγγενικών ή μη, τα οποία διαμένουν στην ίδια κατοικία (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2017).

Ο αριθμός των παιδιών μπορεί να ληφθεί με ερώτηση ανοικτού τύπου. Στον Πίνακα 5 φαίνεται ο αριθμός παιδιών ανά γυναίκα.

### **Γεωγραφικός τόπος**

Πολλές φορές παρουσιάζει ενδιαφέρον ο τόπος διαμονής ή ο τόπος γέννησης ή κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που σχετίζεται με γεωγραφικό τόπο (location). Ο τόπος μπορεί να ζητηθεί σε επίπεδο περιφέρειας ή ειδικότερα σε επίπεδο νομού ή ακόμη και σε επίπεδο πόλης/κοινότητας. Αν επιλεγεί επίπεδο χαμηλότερο της περιφέρειας η λήψη της πληροφορίας γίνεται με ανοικτή ερώτηση λόγω των πολλών επιλογών. Στον Πίνακα 6 φαίνεται ο μόνιμος πληθυσμός ανά περιφέρεια.

### **Εθνικότητα - Φυλή - Υπηκοότητα**

Σε αντίθεση με πολλά άλλα χαρακτηριστικά πληθυσμού, η φυλή (race) και η εθνικότητα (ethnicity) είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν, επειδή δεν είναι επιστημονικοί όροι και δεν υπάρχει συναίνεση σχετικά με το πόσες φυλές υπάρχουν ή τι ακριβώς διακρίνει μια φυλή από μια εθνική ομάδα (Mather et al., 2021).

Η εθνικότητα ορίζεται από πολιτιστικές πρακτικές, γλώσσα και παραδόσεις, όχι από βιολογικές και φυσικές διαφορές (Haupt & Kane, 1980). Από την άλλη η φυλή είναι κοινωνική κατασκευή και δεν υπάρχουν καθολικά αποδεκτές κατηγορίες (Haupt & Kane, 1980; American Psychological Association, 2020).

Στην ελληνική πραγματικότητα η υπηκοότητα δηλώνει το νομικό δεσμό που συνδέει το άτομο με την πολιτεία που ανήκει. Στην ελληνική νομική γλώσσα δε γίνεται διάκριση μεταξύ των εννοιών "ιθαγένεια" και "υπηκοότητα" (Υπουργείο Εσωτερικών 2013). Λόγω των μεθοδολογικών προβλημάτων της χρήσης φυλής και εθνικότητας καλύτερα να χρησιμοποιείται η υπηκοότητα/ιθαγένεια, στο βαθμό που ο σχεδιασμός της ερευνάς το επιτρέπει. Αυτή την πρακτική ακολουθεί και η ΕΛΣΤΑΤ (Πίνακας 7 και 8).

### **Εργασιακή Κατάσταση**

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ επάγγελμα είναι ένα σύνολο εργασιών που περιλαμβάνουν παρόμοια καθήκοντα και

δραστηριότητες (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2018). Ένας τρόπος ταξινόμησης που έχει χρησιμοποιηθεί από την ΕΛΣΑΤ είναι η Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων (ΣΤΑΚΟΔ 08) (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2018). Από το 2011 χρησιμοποιείται η Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση των Επαγγελματιών ISCO-08(6) του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO) (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2023b). Σχετικά με την εργασία οι πληροφορίες θα μπορούσαν να ληφθούν είναι: πλήρη απασχόληση έναντι μερικής απασχόλησης, κλάδος επαγγέλματος και επάγγελμα (Hughes et al., 2016).

Το εισόδημα καλό είναι να ερωτάται μέσω ομάδων, διότι είναι άβολο να ερωτάται κανείς. Λόγω του γεγονότος ότι στα χαμηλά εισοδήματα συγκεντρώνονται πολλοί οι κατηγορίες. Στον πίνακα 10 φαίνεται το εισόδημα εργαζομένων ανά ηλικιακή ομάδα.

## ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι δημογραφικοί παράγοντες χρησιμοποιούνται ευρύτατα στην επιστημονική έρευνα. Για υπάρξουν τα καλύτερα αποτελέσματα απαιτείται να αξιοποιούνται οι πιο χρήσιμοι για την εκάστοτε έρευνα και με τρόπο που επιτρέπονται οι συγκρίσεις ιδίως με τον εθνικό πληθυσμό. Στον πίνακα 12 παρέχεται μια πρόταση λήψης δημογραφικών στοιχείων, που μπορεί κάθε ερευνητής να τροποποιήσει ανάλογα με τις απαιτήσεις της έρευνάς του και να χρησιμοποιήσει.

Η εργασία διαμορφώθηκε από έναν συγγραφέα.

**Πίνακας 1. Εναλλακτικοί τρόποι συλλογής δημογραφικών στοιχείων**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Φύλο</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1) Ποιο είναι το φύλο σας; Άρσενικό <input type="checkbox"/> Θηλυκό <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2) Ποιο είναι το φύλο σας; Άρσενικό <input type="checkbox"/> Θηλυκό <input type="checkbox"/> Προτιμώ να περιγράψω: _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Ηλικία</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1) Ποια είναι ηλικία σας (έτη): _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 2) Ποια η ημερομηνία γέννησής σας: __/__/__                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 3) Ποια είναι η ηλικία σας; <20 <input type="checkbox"/> 20-39 <input type="checkbox"/> 40-59 <input type="checkbox"/> 60-79 <input type="checkbox"/> >80 <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Οικογενειακή κατάσταση</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1) Σε ποια κατηγορία ανήκετε; Άγαμος <input type="checkbox"/> Έγγαμος <input type="checkbox"/> Χήρος <input type="checkbox"/> Διαζευγμένος <input type="checkbox"/> Με σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/> Σε διάσταση <input type="checkbox"/> Χήρος από σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/> Διαζευγμένος από σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                               |
| 2) Σε ποια κατηγορία ανήκετε; Άγαμος <input type="checkbox"/> Έγγαμος <input type="checkbox"/> ή με σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/> ή σε διάσταση <input type="checkbox"/> Χήρος <input type="checkbox"/> ή χήρος από σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/> Διαζευγμένος <input type="checkbox"/> ή διαζευγμένος από σύμφωνο συμβίωσης <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                       |
| 3) Πόσα άτομα αποτελούν το νοικοκυριό σας; _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 4) Πόσα παιδιά έχετε; _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Γεωγραφικός τόπος</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1) Σε ποια περιφέρεια διαμένετε; Ανατολική Μακεδονία και Θράκη <input type="checkbox"/> Κεντρική Μακεδονία <input type="checkbox"/> Δυτική Μακεδονία <input type="checkbox"/> Θεσσαλία <input type="checkbox"/> Ήπειρος <input type="checkbox"/> Ιόνια νησιά <input type="checkbox"/> Δυτική Ελλάδα <input type="checkbox"/> Στερεά Ελλάδα <input type="checkbox"/> Πελοπόννησος <input type="checkbox"/> Αττική <input type="checkbox"/> Βόρειο Αιγαίο <input type="checkbox"/> Νότιο Αιγαίο <input type="checkbox"/> Κρήτη <input type="checkbox"/> |
| 2) Σε ποιο νομό διαμένετε; _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Υψηκότητα</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1) Ποια η υψηκότητά σας; Ελληνική <input type="checkbox"/> Προτιμώ να περιγράψω: _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Επάγγελμα, Εισόδημα</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1) Ποιο είναι το επάγγελμά σας; _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 2) Ποιο είναι το τρέχον συνολικό καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας (Ευρώ); _____                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 3) Ποιο είναι το τρέχον συνολικό καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας (Ευρώ); ≤500 <input type="checkbox"/> 501-1000 <input type="checkbox"/> 1001-1500 <input type="checkbox"/> 1501-2000 <input type="checkbox"/> 2001-3300 <input type="checkbox"/> >3300 <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                                                                                                          |

**Πίνακας 2. Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών. Απογραφή 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2014α).**

| Ηλικιακή ομάδα | Σύνολο     | ΑΝΤΡΕΣ    | ΓΥΝΑΙΚΕΣ  |
|----------------|------------|-----------|-----------|
|                | 10.816.286 | 5.303.223 | 5.513.063 |
| 0-14           | 1.569.268  | 803.007   | 766.261   |
| 15-19          | 553.276    | 286.386   | 266.890   |
| 20-24          | 627.097    | 325.127   | 301.970   |
| 25-29          | 723.771    | 371.617   | 352.154   |
| 30-34          | 822.475    | 417.861   | 404.614   |
| 35-39          | 812.829    | 409.681   | 403.148   |
| 40-44          | 832.666    | 414.026   | 418.640   |
| 45-49          | 748.429    | 367.086   | 381.343   |
| 50-54          | 731.486    | 355.552   | 375.934   |
| 55-59          | 660.368    | 321.466   | 338.902   |
| 60-64          | 625.769    | 301.589   | 324.180   |
| 65-69          | 508.276    | 241.832   | 266.444   |
| 70-74          | 542.165    | 246.264   | 295.901   |
| 75+            | 1.058.411  | 441.729   | 616.682   |

**Πίνακας 3. Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδα ηλικιών και οικογενειακή κατάσταση. Απογραφή 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2014α)**

|         | Σύνολο     | ΑΓΑΜΟΙ    | ΕΓΓΑΜΟΙ   | ΧΗΡΟΙ   | ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ | ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ | ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ | ΧΗΡΟΙ ΑΠΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ | ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ |
|---------|------------|-----------|-----------|---------|--------------|----------------------|-------------|-----------------------------|------------------------------------|
|         | 10.816.286 | 4.227.476 | 5.364.763 | 820.449 | 331.686      | 1.765                | 69.737      | 78                          | 332                                |
| 0 - 9   | 1.049.839  | 1.049.839 | -         | -       | -            | -                    | -           | -                           | -                                  |
| 10 - 19 | 1.072.705  | 1.065.587 | 6.682     | 25      | 271          | 43                   | 89          | 5                           | 3                                  |
| 20 - 29 | 1.350.868  | 1.088.641 | 249.239   | 938     | 7.494        | 392                  | 4.107       | 16                          | 41                                 |
| 30 - 39 | 1.635.304  | 564.167   | 1.001.092 | 6.185   | 49.611       | 513                  | 13.641      | 16                          | 79                                 |
| 40 - 49 | 1.581.095  | 229.198   | 1.201.808 | 23.823  | 103.719      | 441                  | 21.962      | 20                          | 124                                |
| 50 - 59 | 1.391.854  | 107.188   | 1.107.123 | 67.826  | 92.070       | 241                  | 17.326      | 18                          | 62                                 |
| 60 - 69 | 1.134.045  | 57.888    | 879.876   | 138.445 | 49.033       | 99                   | 8.679       | 2                           | 23                                 |
| 70 - 79 | 1.017.242  | 41.580    | 671.947   | 277.382 | 23.023       | 28                   | 3.281       | 1                           | -                                  |
| 80+     | 583.334    | 23.388    | 246.996   | 305.825 | 6.465        | 8                    | 652         | -                           | -                                  |

**Πίνακας 4. Νοικοκυριά κατά αριθμό μελών Απογραφή Πληθυσμού - Κατοικιών, 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2023c)**

| Αριθμός μελών | ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ        | ΠΟΣΟΣΤΟ %     |
|---------------|------------------|---------------|
| <b>Σύνολο</b> | <b>4.134.540</b> | <b>100,00</b> |
| 1             | 1.061.547        | 25,68         |
| 2             | 1.218.466        | 29,47         |
| 3             | 817.921          | 19,78         |
| 4             | 726.554          | 17,57         |
| 5             | 209.569          | 5,07          |
| 6             | 68.602           | 1,66          |
| 7             | 20.273           | 0,49          |
| 8             | 7.511            | 0,18          |
| 9             | 1.881            | 0,05          |
| ≥10           | 2.216            | 0,05          |

**Πίνακας 5. Γυναίκες ηλικίας 10 ετών και άνω κατά ηλικιακές ομάδες και αριθμό παιδιών που γέννησαν (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2014b)**

| Ηλικιακές Ομάδες | Σύνολο           | Αριθμός παιδιών  |                |                  |                |                |               |               |
|------------------|------------------|------------------|----------------|------------------|----------------|----------------|---------------|---------------|
|                  |                  | 0                | 1              | 2                | 3              | 4              | 5             | >=6           |
|                  | <b>5.000.444</b> | <b>1.710.051</b> | <b>717,998</b> | <b>1.773.497</b> | <b>560,108</b> | <b>155,552</b> | <b>43,503</b> | <b>39,735</b> |
| 10-19            | 520,532          | 516,924          | 2,646          | 753              | 177            | 25             | 4             | 3             |
| 20-29            | 654,124          | 523,437          | 76,038         | 43,55            | 8,488          | 1,917          | 468           | 226           |
| 30-39            | 807,762          | 278,229          | 180,227        | 268,053          | 62,496         | 13,46          | 2,71          | 2,587         |
| 40-49            | 799,983          | 121,086          | 147,067        | 390,183          | 104,099        | 27,389         | 5,288         | 4,871         |
| 50-59            | 714,836          | 77,476           | 106,964        | 376,529          | 114,066        | 28,43          | 6,071         | 5,3           |
| 60-69            | 590,624          | 66,953           | 76,915         | 303,823          | 105,225        | 25,33          | 6,601         | 5,777         |
| 70+              | 912,583          | 125,946          | 128,141        | 390,606          | 165,557        | 59,001         | 22,361        | 20,971        |

**Πίνακας 6. Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και περιφέρεια. Απογραφή 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2014a)**

| ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ                    | ΣΥΝΟΛΟ            | ΑΝΤΡΕΣ           | ΓΥΝΑΙΚΕΣ         | ΑΝΤΡΕΣ(%)   | Γυναίκες(%) |
|-------------------------------|-------------------|------------------|------------------|-------------|-------------|
| <b>Σύνολο Ελλάδας</b>         | <b>10.482.487</b> | <b>5.125.977</b> | <b>5.356.510</b> | <b>48,9</b> | <b>51,1</b> |
| Ανατολική Μακεδονία και Θράκη | 562.201           | 275.804          | 286.397          | 49,1        | 50,9        |
| Κεντρική Μακεδονία            | 1.795.669         | 867.180          | 928.489          | 48,3        | 51,7        |
| Δυτική Μακεδονία              | 254.595           | 126.869          | 127.726          | 49,8        | 50,2        |
| Θεσσαλία                      | 688.255           | 338.586          | 349.669          | 49,2        | 50,8        |
| Ήπειρος                       | 319.991           | 157.708          | 162.283          | 49,3        | 50,7        |
| Ιόνια Νησιά                   | 204.532           | 101.125          | 103.407          | 49,4        | 50,6        |
| Δυτική Ελλάδα                 | 648.220           | 325.314          | 322.906          | 50,2        | 49,8        |
| Στερεά Ελλάδα                 | 508.254           | 254.511          | 253.743          | 50,1        | 49,9        |
| Πελοπόννησος                  | 539.535           | 270.495          | 269.040          | 50,1        | 49,9        |
| Αττική                        | 3.814.064         | 1.837.343        | 1.976.721        | 48,2        | 51,8        |
| Βόρειο Αιγαίο                 | 194.943           | 97.765           | 97.178           | 50,2        | 49,8        |
| Νότιο Αιγαίο                  | 327.820           | 164.669          | 163.151          | 50,2        | 49,8        |
| Κρήτη                         | 624.408           | 308.608          | 315.800          | 49,4        | 50,6        |

**Πίνακας 7. Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων. Απογραφή πληθυσμού και κατοικιών 2011 (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2023b)**

| Ομάδες υπηκοοτήτων                                      | ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ         | ΠΟΣΟΣΤΟ%   |
|---------------------------------------------------------|-------------------|------------|
| <b>Σύνολο</b>                                           | <b>10.816.286</b> | <b>100</b> |
| Ελληνική*                                               | 9.904.286         | 91,57      |
| Λοιπών χωρών ΕΕ                                         | 199.121           | 1,84       |
| Χωρών λοιπής Ευρώπης                                    | 530.244           | 4,90       |
| Χωρών Αφρικής                                           | 25.850            | 0,24       |
| Χωρών Καραϊβικής, Νότιας ή Κεντρικής Αμερικής           | 2.564             | 0,02       |
| Χωρών Βόρειας Αμερικής                                  | 7.248             | 0,07       |
| Χωρών Ασίας                                             | 138.274           | 1,28       |
| Χωρών Ωκεανίας                                          | 1.994             | 0,02       |
| Χωρίς υπηκοότητα αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δηλώθηκε | 6.705             | 0,06       |

**Πίνακας 8. Μόνιμος πληθυσμός αλλοδαπών(Ελληνική Στατιστική Αρχή 2014α)**

| ΧΩΡΑ               | ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ      | ΠΟΣΟΣΤΟ%      |
|--------------------|----------------|---------------|
| <b>Σύνολο</b>      | <b>912.000</b> | <b>100,00</b> |
| Αλβανία            | 480.851        | 52,72         |
| Βουλγαρία          | 75.917         | 8,32          |
| Ρουμανία           | 46.524         | 5,10          |
| Πακιστάν           | 34.178         | 3,75          |
| Γεωργία            | 27.407         | 3,01          |
| Ουκρανία           | 17.008         | 1,86          |
| Ηνωμένο Βασίλειο   | 15.388         | 1,69          |
| Κύπρος             | 14.448         | 1,58          |
| Πολωνία            | 14.145         | 1,55          |
| Ρωσική Ομοσπονδία: | 13.809         | 1,51          |
| Ινδία              | 11.333         | 1,24          |
| Μπαγκλαντές:       | 11.076         | 1,21          |
| Γερμανία           | 10.782         | 1,18          |
| Αίγυπτος           | 10.455         | 1,15          |
| Μολδαβία           | 10.391         | 1,14          |
| Φιλιππίνες         | 9.807          | 1,08          |
| Λοιπές χώρες       | 108.481        | 11,89         |

**Πίνακας 9 Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα. Κατάταξη κατά μονοψήφια ταξινόμηση ISCO – 08 (Ελληνική Στατιστική Αρχή 2023b)**

| Επάγγελμα                                                        | Συχνότητα     | Ποσοστό      |
|------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|
| <b>Σύνολο:</b>                                                   | <b>4098,0</b> | <b>100,0</b> |
| Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη                       | 123,7         | 3,0          |
| Επαγγελματίες                                                    | 923,5         | 22,5         |
| Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα                        | 293,1         | 7,2          |
| Υπάλληλοι γραφείου                                               | 426,1         | 10,4         |
| Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές                 | 879,2         | 21,5         |
| Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς          | 438,7         | 10,7         |
| Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα           | 396,7         | 9,7          |
| Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού | 275,0         | 6,7          |
| Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες         | 272,7         | 6,7          |
| Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν                                | 69,3          | 1,7          |
| *Ποσά σε χιλιάδες                                                |               |              |

**Πίνακας 10 Αριθμός εργαζομένων ανά εύρος μηνιαίων αποδοχών σε €€**  
(Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων 2022)

| ΕΥΡΟΣ ΜΗΝΙΑΙΟΥ ΜΙΣΘΟΥ (ΣΕ €)   | ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ 2022 | ΠΟΣΟΣΤΟ %     |
|--------------------------------|--------------------------|---------------|
| <b>Σύνολο Ηλικιακών ομάδων</b> | <b>2.249.599</b>         | <b>100,00</b> |
| <500                           | 336.400                  | 14,95         |
| 501 - 600                      | 71.068                   | 3,16          |
| 601-700                        | 55.382                   | 2,46          |
| 701-800                        | 376.542                  | 16,74         |
| 801-900                        | 274.468                  | 12,20         |
| 901-1.000                      | 247.272                  | 10,99         |
| 1.001-1.200                    | 279.887                  | 12,44         |
| 1.201-1.500                    | 230.253                  | 10,24         |
| 1.501-2.000                    | 180.945                  | 8,04          |
| 2.001-2.500                    | 82.164                   | 3,65          |
| 2.501-3.000                    | 43.207                   | 1,92          |
| > 3.000                        | 72.011                   | 3,20          |

\*Ο πίνακας αναφέρεται σε εργαζόμενους – μισθωτούς με σχέση ιδιωτικού δικαίου

**Πίνακας 11. Καλές πρακτικές διαχείρισης δημογραφικών ερωτήσεων (Kaplowitz & Laroche 2020; Hughes et al. 2016; Drummond et al. 2008; Jackson 2015; Steele & Aronson 1995; Tedesco & Tullis 2010)**

Η λήψη συναίνεσης για τη συμμετοχή στην έρευνα αποτελεί ηθική υποχρέωση και ενίοτε νομική. Η εξασφάλιση της ανωνυμίας και η διαλεύκανση για την εμπιστευτικότητα των απαντήσεων συμβάλλει στην καλύτερη συμμόρφωση.

Για τη θέση των δημογραφικών δεν υπάρχει συμφωνία. Άλλοι προτείνουν στο τέλος για να διατηρηθεί το ενδιαφέρον, επειδή οι δημογραφικές ερωτήσεις είναι εύκολες και στο τέλος υπάρχει κόπωση και να αποφευχθεί η δυσφορία από “ευαίσθητες” ερωτήσεις. Άλλοι προτείνουν στην αρχή γιατί βρέθηκε ότι αυξάνεται το ποσοστό απόκρισης.

Η σειρά των ερωτήσεων έχει σημασία. Η τοποθέτηση γενικών ερωτήσεων στην αρχή βελτιώνει το βαθμό απόκρισης

Για το φύλο καλύτερα να χρησιμοποιούνται οι όροι “αρσενικό” και “θηλυκό” αντί για “άντρας” και “γυναίκα”, διότι τα πρώτα είναι γενικότερα ενώ τα δεύτερα αναφέρονται σε ενήλικα άτομα.

Η επιλογή “Άλλο” μπορεί ορισμένες φορές να θεωρηθεί προσβλητική πχ στις ερωτήσεις φύλου. Καλύτερα να αντικατασταθεί από “Προτιμώ να περιγράψω”

Σε περίπτωση που μια ερώτηση πρέπει οπωσδήποτε να απαντηθεί, για παράδειγμα σε δικτυακά ερωτηματολόγια που έχει οριστεί ως υποχρεωτική, καλή πρακτική αποτελεί να συμπεριληφθεί η επιλογή “Προτιμώ να μην απαντήσω”. Έτσι, περιορίζεται η πιθανότητα λήψης αναληθούς απάντησης

Στις “ευαίσθητες” ερωτήσεις πχ εισόδημα καλύτερα είναι να υπάρχουν ομάδες απαντήσεων παρά να πρέπει να οριστεί επακριβώς.

**Πίνακας 12. Πρόταση συλλογής δημογραφικών στοιχείων**

1. Ποιο είναι το φύλο σας; Αρσενικό ☐ Θηλυκό ☐
2. Ποια είναι ηλικία σας (έτη): \_\_\_\_\_
3. Σε ποια κατηγορία ανήκετε; Άγαμος ☐ Έγγαμος ή με σύμφωνο συμβίωσης ή σε διάσταση ☐ Χήρος ή χήρος από σύμφωνο συμβίωσης ☐ Διαζευγμένος ή διαζευγμένος από σύμφωνο συμβίωσης ☐
4. Πόσα άτομα αποτελούν το νοικοκυριό σας; \_\_\_\_\_
5. Σε ποιο νομό διαμένετε; \_\_\_\_\_
6. Σε ποια πόλη/κοινότητα διαμένετε; \_\_\_\_\_
7. Ποια η υπηκοότητά σας; Ελληνική ☐ Προτιμώ να περιγράψω: \_\_\_\_\_
8. Σε ποια κατηγορία ανήκει το επάγγελμά σας; Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη ☐ Επαγγελματίες ☐ Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα ☐ Υπάλληλοι γραφείου ☐ Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές ☐ Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς ☐ Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα ☐ Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού ☐ Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες ☐ Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν ☐
9. Ποιο είναι το επάγγελμά σας; \_\_\_\_\_
10. Ποιο είναι το τρέχον συνολικό καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας (Ευρώ); \_\_\_\_\_



## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders. DSM-5. Arlington, Va.: American Psychiatric Association.
- American Psychological Association (2020). Publication manual of the American Psychological Association. The official guide to APA style. Washington, D.C: American Psychological Association.
- Burch T.K. (2018). Model-based demography. Essays on integrating data, technique and theory. Cham, Switzerland: Springer Open.
- Drummond F.J., Sharp L., Carsin A.-E., Kelleher T. & Comber H. (2008). Questionnaire order significantly increased response to a postal survey sent to primary care physicians. *Journal of clinical epidemiology* 61 (2): 177-185.
- Haupt A. & Kane T.T. (1980). Population reference Bureaus population handbook. Washington DC: Population reference bureau.
- Hughes J.L., Camden A.A. & Yangchen T. (2016). Rethinking and Updating Demographic Questions. Guidance to Improve Descriptions of Research Samples. *Psi Chi Journal of Psychological Research* 21 (3): 138-151.
- Jackson S.L. (2015). Research methods and statistics. A critical thinking approach. Australia: Cengage Learning.
- Kaplowitz R. & Laroche J. (2020). More than numbers. A Guide Toward Diversity, Equity, and Inclusion (DEI) in Data Collection [online]. Available from: <https://www.networkjhsa.org/wp-content/uploads/2020/08/DEI-Data-Collection-Guide.pdf> [Accessed 31 July 2023].
- Keyfitz N. & Caswell H. (2005). Applied mathematical demography. 3rd ed. New York, London: Springer.
- Mather M., Jacobsen L.A. & Scommegna P. (2021). Population: An Introduction to Demography. *Population Bulletin* 75 (1).
- Medical Subject Headings (2023). Marital Status [online]. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=Marital+status> [Accessed 5 July 2023].
- Rainbow Health Ontario (2012). Designing surveys and questionnaires [online]. Available from: [https://www.rainbowhealthontario.ca/wp-content/uploads/2012/10/DESIGNINGSURVEYSANDQUESTIONNAIRES\\_E.pdf](https://www.rainbowhealthontario.ca/wp-content/uploads/2012/10/DESIGNINGSURVEYSANDQUESTIONNAIRES_E.pdf) [Accessed 30 June 2023].
- Siegel J.S. & Swanson D. (2004). The methods and materials of demography. 2nd ed. San Diego, CA, London: Elsevier Academic Press.
- Slade T., Gross D.P., Niwa L., McKillop A.B. & Guptill C. (2021). Sex and gender demographic questions. Improving methodological quality, inclusivity, and ethical administration. *International Journal of Social Research Methodology* 24 (6): 727-738.
- Steele C.M. & Aronson J. (1995). Stereotype threat and the intellectual test performance of African Americans. *Journal of personality and social psychology* 69 (5): 797-811.
- Tedesco D. & Tullis T. (2010). Beyond the Usability Lab. 1st ed. Boston: Morgan Kaufmann.
- VandenBos G.R. (2015). APA dictionary of psychology. Washington, DC: American Psychological Association.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2008). Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων (ΣΤΑΚΟΔ 08) [online]. Available from: <https://www.statistics.gr/economic-activities> [Accessed 6 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2014a). Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 [online]. Available from: <https://www.statistics.gr/2011-census-pop-hous> [Accessed 6 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2014b). Στατιστικά Αποτελέσματα για τη Γονιμότητα [online]. Available from: [https://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/A1602\\_SAM03\\_DT\\_DC\\_00\\_2011\\_05\\_F\\_GR.pdf/a3316b7d-e778-4967-a42b-3d866184ed8b](https://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/A1602_SAM03_DT_DC_00_2011_05_F_GR.pdf/a3316b7d-e778-4967-a42b-3d866184ed8b) [Accessed 7 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2017). Ενιαία Μορφή Δομής Μεταδεδομένων. Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών, 2017 [online]. Available from: [https://www.statistics.gr/el/statistics?p\\_p\\_id=documents\\_WAR\\_publicationsportlet\\_INSTANCE\\_0qObWqzRnXSG&p\\_p\\_lifecycle=2&p\\_p\\_state=normal&p\\_p\\_mode=view&p\\_p\\_cacheability=cacheLevelPage&p\\_p\\_col\\_id=column-1&p\\_p\\_col\\_count=4&p\\_p\\_col\\_pos=1&documents\\_WAR\\_publicationsportlet\\_INSTANCE\\_0qObWqzRnXSG\\_javax.faces.resource=document&documents\\_WAR\\_publicationsportlet\\_INSTANCE\\_0qObWqzRnXSG\\_ln=downloadResources&documents\\_WAR\\_publicationsportlet\\_INSTANCE\\_0qObWqzRnXSG\\_documentID=441423&documents\\_WAR\\_publicationsportlet\\_INSTANCE\\_0qObWqzRnXSG\\_locale=el](https://www.statistics.gr/el/statistics?p_p_id=documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=4&p_p_col_pos=1&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_javax.faces.resource=document&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_ln=downloadResources&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_documentID=441423&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_0qObWqzRnXSG_locale=el) [Accessed 6 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2018). Έρευνα εργατικού δυναμικού: Γ' τρίμηνο 2018 [online]. Available from: <https://www.statistics.gr/documents/20181/913fcd59-44b7-4dc5-ab36-d1e97cbb771a> [Accessed 6 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2023a). Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού κατοικιών 2021 [online]. Available from: [https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022\\_GR.pdf](https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf) [Accessed 3 July 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2023b). Η Ελλάδα με Αριθμούς [online]. Available from: <https://www.statistics.gr/el/greece-in-figures> [Accessed 26 June 2023].
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (2023c). Έρευνα εργατικού δυναμικού: Α' τρίμηνο 2023 [online]. Available from: <https://www.pim.gr/component/phocadownload/file/3421-15-6-2023-elstat-erevna-apasxolisis-ergatikoy-dynamikoy-1o-trimino-2023> [Accessed 6 July 2023].
- Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων (2022). Αποτελέσματα της ηλεκτρονικής καταγραφής του συνόλου των επιχειρήσεων και των εργαζομένων - μισθωτών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου [online]. Available from: <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2022/02/%CE%95%CE%99%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%9F-%CE%A4%CE%95%CE%A5%CE%A7%CE%9F%CE%A3-2021-%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91%CE%9D%CE%97.pdf> [Accessed 6 July 2023].
- Υπουργείο Εσωτερικών (2013). Παροχή διευκρινήσεων σχετικά με το εννοιολογικό προσδιορισμό των όρων "ιθαγένεια", "υπηκοότητα" και "εθνικότητα" [online]. Available from: [https://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr\\_f\\_82215\\_090713.pdf](https://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr_f_82215_090713.pdf) [Accessed 6 July 2023].

# Demographics in scientific research: Approaches to more efficient management

Nikolaos Nikitidis<sup>1</sup>

1. Department of Dietetics & Nutrition, University of Thessaly, Greece

## ABSTRACT

Utilizing demographics is a common practice in scientific research to describe the sample and establish comparisons. The selection of the right elements, their placement in the survey, and the method of obtaining the relevant data all have an important role in the successful implementation of the research. This paper examines the demographic factors most often used in studies and outlines the best methods for collecting pertinent information. Possibilities for alternate methods are proposed to offer more autonomy in selection. Consideration was taken to ensure consistency with the methodology of the Greek Statistical Authority, allowing comparisons to be made with the entire Greek population, as well as creating a national statistical sample. Tabular representations of the national population are also available. Ultimately, recommendations for managing demographic inquiries are provided, as well as a proposition for collecting demographic data, in alignment with bibliographic requirements, which can be adjusted and used by any researcher.

**Keywords:** Demography, Demographic Factors, Demographic Survey, Methodology, Survey, Questionnaire Design

Corresponding author: Nikolaos Nikitidis  
e-mail: [nikitidis@yahoo.com](mailto:nikitidis@yahoo.com)

Citation: Nikitidis N. (2024). Demographics in scientific research: Approaches to more efficient management. *Hellenic Journal of Nursing Science* 17(3): 37-46, <https://doi.org/10.24283/hjns.202434>